

Un arbre que s'arrela

— Me sembla noy que com més serrém més s'engroixeix aquest tronc.

Are es moda

S'han inaugurat las obras del Monument al Doctor Robert y encare som vius. *Gracias, señores elefantes.*

Pera explicar els *perduts* la seva absència del lloch del succés, diuen que 'l poble (*el verdader poble*) va donar mostra de cultura perdonantnos la vida y *deixant* inaugurar las obras del Monument. Sense retirar las gracias devém dir que lo que 'ls va privar de venir va ser el *canguelo* que tenian els mes entussiasms ab l' *enderrocament* y l'apatia ab que varen rébre la ordre 'ls demés.

De totes maneres nos en alegrem perquè com qu' en qüestions d' aquesta mena acostuma a rebre 'l qui menys culpa hi té, hauria pogut donarse 'l cas de que haguessen pres mal molts que cap culpa hi tenian perquè segurament no hi haurien anat pas l' Ardit, ni en Corominas, ni en Sampere y Miquel, sinó 'ls pobres qu' encare creuen ab la república d' aquests senyors.

Celebrarém que vagin donant mostres d' aquesta cultura perquè a la vegada que 'ns estalviaran feyna de mesurarlas, ells s' estalviaran la de rébre.

Y prou d' aquest color.

La política està que bull. Crissis en porta, desafiament al canto y discurs *que te crió* contra y en favor del P. Nozalea; contra y en favor dels capitulars de Cuba y Filipinas y contra y en favor de tot lo que ha succehit a la pobre Espanya desde molts anys en aquesta part.

Sublevació de la Marina perquè destituïxen al general Beranger; interpelació den Lerroux perquè la Mina Alix ha pres mal; dimissions a punt de presentar; *refermatas* den Maura *prometent* no caure mentres tingui un vot, y amunt y fora, ó mes ven dit, avall y fora, perquè avall, molt avall se 'n va tot aixó y massa que triga.

Y tot plegat no es res, si bé ho mirem, comparat ab lo que anirà venint a mida que 'l temps passi. Ja no 's pot dir are dels governs, que tan res de bó es l' un com l' altre, sinó que hem de dir que cada nou govern es pitjor (*si cabe*) que 'l seu antecessor. Ben clar està donchs, endevinar a lo que arribarém si Déu ens dóna alguns anys més de vida. Encare tenim confianças de véure a n' en Salmerón formant gabinet Monárquich y a n' el monárquich Canalejas fentli la oposició desde la minoria republicana.

Peró no 'ns preocupem tant de coses de tant lluny tenint com tenim pasta a dins de casa.

Es el cas que 'l regidor regionalista senyor Carner va sentir farúm de tupinada y efectivament; l' Inglés havia ofert empedrar pel seu compte tot el Passeig de Colón y no sé qué més. Aquest oferiment del Inglés estalviava a la ciutat la friolera de 60.000 pessetas, que son 12.000 duros, si mal no conto; y un cert regidor que tothom ja sab qui es, pertanyent al *trust* que tanta administració va prometre, va veurehi, no diré negoci, y va procurar amagar el paper de la oferta del Inglés pera poguer amagar l' ou a Barcelona ab més facilitat, per medi d' una celeberrima societat antes Piera Cortina y C.^a, segons se diu en els còrcols dels nostres maliciosos barcelonins.

No podém *ahondar* més perquè potser destorbaríem l' acció dels encarregats de descobrir el *timo* y créguin que val la pena de no destorbarlos perquè si 's descobreix s' hi podrà sucra melindros.

Prometo enterarlos de tot lo que passi.

GNOM

¿Qué no ho saben? are es moda, are fa *chic* y es *frappant* aixó d'anar al desafiament per qualsevol sis ó ás. Fins fa dos ó tres setmanas si es que algú *tirava'l* guant, ja no més el recullia si's trobava en bon estat en *Pepet de las Candelas*, que sol usarne tot l'any, y aixó'ns demostra la baixa que's venia cotisant al matonisme *pour rire* dels homes més il·lustrats. Are no senyors, la cosa ha sofert un cambi gran y els desafios son seriosos y no acaban ab sopars, y son el *clou* de la moda com alló del *Cake Walk*.

Basta da una trepitjada, un copet al colze, al cap, perquè's vegi desseguida enrotllat de dalt a baix, de *padrins* que li demanen tota mena de detalls, per dirli prengui aquesta arma, y matis al meu devant. D'aixó vé que fa molts dias que l'assumpto més *frappant* que'ns esplican els diaris es matonisme *pur sang*, perquè'n Rodrigo Soriano ja casi no dona un pás, ni pronuncia cap paraula que no's mengi un general, ó un ministre ó... *unes torres* d'ali-oli valencià.

Y en Lerroux? Aquest es l'amo dels matons de la ciutat, y ell fa que sigui de moda aixó d'anar a cops de pal, perquè si dona paraula de fer *pe digots* al ast, es inútil que li diguin que aixó no fa lliberal, ho ha jurat y a la seva, y no pot torná endetrás.

Si refrescan la memoria tots vostres recordaràn que'l *pavo republicano* no'l vam menjar per Nadal perquè era cru d'una espatlla y així no's pot mastegar, però aixó no *quita* que are no'ns bagi ben demostrat, que quan ell jura una cosa ja s'hi pot pujar de cap, y qu'es el *matón de rotllo* més gros de la capital.

Recordin aquella festa del diumenge qu'hem passat, que allí's van da *alternativas* a tots els republicans, que ab aixó de valentia ningú's hi passa al devant.

Y en Lerroux no'n té la culpa del terrible daltabaix, que varem sofrir'l diumenge, perquè ell ja havia avisat, ell va dirnos, si ho recordan « *No consentiré jamás que se coloque la piedra que venga a inmortalizar los aplausos ó la gloria de un... extranjero procaz que dividió Cataluña y sembró el odio...* » y es clar, no podia consentirho cap home que's digui honrat, y es per xo que va llenarnos mitja dotzena de guants, als *perdigots* que voliam honrá 'l patrici més gran; y en efecte, allí a las onze del dia que'ls he enterat, ens estavem a la plassa d'allí a l'Universitat, forsa més d'una vintena de milers de ciutadans, esperant el desafiament de'n Lerroux... que'n *Splin kar* ja feya més de vuyt dias que viatjava escapant, y es natural qu'aquell acte sigués tot un devessall de... viscas a Catalunya, al home sabi y honrat. ¿Veuen com están de moda els desafios formals? ¿Y veuen com els acceptan més de vint mil ciutadans?

PEP DE LA TRALLA

De Monuments

Una « Nota del dia » publica *La Publicidad* del dimars en la que hi ha Mossen Cinto, En Frederich Soler (Pitarra) y en Pi y Margall que desde la gloria pregunten... ¿Y los nuestros?

Se refereix als seus monuments.

Contestarém nosaltres la pregunta.

El Monument a Mossén Cinto que anava a iniciar l'Il·lustre Consistori dels Jochs

Florals, va ser pres per má per la Diputació Provincial la qual va encapsar la subscripció ab un donatiu de Don Alfons XIII. Han volgut ferli un monument oficial y es sabut que las cosas de *Palacio van muy despacio*. L'haguessin deixat a la iniciativa del Consistori dels Jochs Florals y'l monument de Mossén Cinto no hauria trigat a alsarse.

El monument a n'en Frederich Soler ho poden preguntar a la gent de *La Esquella*. Amichs particulars del gran fundador del Teatre Catalá, a ell deuen la base de la seva fortuna; foren els editors dels « *Singlotes poéticos* », dels *quientos* y *gatadas*, dels dramas, pessas y comedias, etc.

S'iniciá també una subscripció popular que no sabem com está, prò sí que sabem que'ls que més obligats venian a preocuparsen s'ho han prés tan a la fresca, que sembla sinó que las amistats y l'admiració que deyan sentir per en Pitarra van durar sols lo temps que podian treuren profit material.

Y'l d'en Pi y Margall? Ab tants republicans com diuen que hi han, ab tants diners com afliuxan els pobres obrers pera moixigangas republicanas, no s'han ni recordat de que hi havia un republicà il·lustre, ex-president de la República espanyola que's mereixia un monument. ¿Y es *La Publicidad* la que fa preguntar a n'els tres il·lustres patricis, com están els seus monuments!

Aixó revela la despreocupació dels *perdidos*. Impotents pera fer una manifestació envers un patrici il·lustre com ho han fet els catalans regionalistas ab el Dr. Robert, volen suposar que no podia alsarse a n'aquest un monument sense avans fer el dels altres que'n son mereixedors. Tart l'hauríem fet si haguéssim tingut d'esperar a la Diputació per una banda, als de *La Esquella* per l'altra y als republicans per la de més enllá. Els regionalistas hem complert ab el nostre dever enlayrant a l'home que personificá nostras aspiracions. Som are nosaltres qui hem de fiscalisar als que per deixadesa ó poch entusiasme (fills naturals de las pocas conviccions) deixan de complir ab els morts il·lustres.

¡ Sobre d'ells cau la responsabilitat!

CLARET

Xurriacadas

Segueixen las incensadas que *La Publicidad* prodigava als que han sigut sempre 'ls mateixos. Ahir la veyém publicant els retrats dels butxins de Montjuhich y elogiant la seva crudeltat; fent dels torments y barbaritats qu' encare fan escriuir, qualitats de *sagacidad y buen celo de aquellos dignos funcionarios*. L' hem vista incensant als mateixos que després ha fet aborrir per butxins de las masses obreras; l' hem vista excitant al extermini dels anarquistas ab la mateixa frescura ab que més tart ha fet com qui predica aquelles ideas. L' hem vista al·legant a las autoritats pera que seguissin l'obra destructora aprofitant-se del pánich que regná per uns quants dias entre 'ls barcelonins. L' hem vista burlantse escandalosament del il·lustre Pi y Margall y insultarlo tractantlo de destorb y d'enemich de la República perquè no s'avenia a ferse responsable, com els republicans den Salmerón, de la mort de milers de joves quins restos sembran las terras americanas. L' hem vista demanar, invocant el patriotisme, la mort del gran autonomista Rizal... y per fi la veyém segons lo que a continuació transcribim, publicant el retrato del General Polavieja, del mateix General que ha calificat d' *assessi* ab motiu de la qüestió Nozalea, fentliho responsable de la mort del mateix Rizal, quina mort *La Publicidad* demaná en lletres de motllo.

Vegis *La Publicidad* del dia 26 d'Octubre de 1896.

A primera plana publica 'l retrato del general Polavieja de 176 X 127 mm. de dimensió.

Y seguidament aixó:

« El nombramiento de este general para auxiliar ahora la gestión del general Blanco en Filipinas, y más tarde para substituirle en el mando

del Archipiélago, declara sin género alguno de duda que el Sr. Cánovas, aun a pesar suyo, atiende los clamores de la opinion.

Los dos mandos que ejerció en Cuba como comandante general y gobernador civil de Santiago de Cuba primero y como gobernador y capitán general de la isla después, son verdaderos timbres de gloria que han hecho la reputación del general Polavieja, reconocida por todos los hombres de gobierno, liberales y conservadores, que han visto en él, no sólo al militar pundonoroso, honrado y valiente y enérgico, sino al político inteligente y estudioso, que ha tratado siempre con competencia todas las cuestiones americanistas, en las cuales es una verdadera especialidad.

El general Polavieja terminó la segunda campaña de Cuba, y ¡ por qué no decirlo! impidió con sus previsoras medidas que estallara en el tiempo de su mando la insurrección que venia fraguándose; porque no tenemos ningún reparo en afirmar que en aquella isla se ha conspirado constantemente.

Poca ó ninguna importancia dieron el Gobierno y los gobernadores generales que se sucedieron en Cuba al bandolerismo potente y descarado, que en la tregua de paz entre la última guerra y la actual, tenia en constante alarma a los vecinos de los campos; y sin embargo, el general Polavieja, a las veinte y cuatro horas de llegar a la isla, de la que faltaba hacia 10 años, entendió lo que allí ocurría, y contra opiniones, que otros hubieran creído autorizadas, pues fiaban del españolismo de Maceo, Crombet, Castillo y otros, cabecillas todos de la actual campaña que entonces vagaban por sus respetos en Santiago de Cuba, engañando a los gobernantes con muestras de amor y respeto a nuestra nacionalidad, hizo base de su gobierno en la isla la persecución tenaz que emprendió contra el bandolerismo, que consideró siempre el general Polavieja, la vanguardia de una nueva insurrección y expulsó de la isla a los dos dias a los Maceos, Moncadas, Crombets y demás que hubo de considerar eran constante amenaza a la tranquilidad del país.

Este acto político, ahora es cuando se puede apreciar debidamente; ahora es cuando se puede medir toda la extensión del mal que el patriotismo del general Polavieja supo evitar a la nación, por cuya honra fué siempre en Cuba celoso vigilante.

El día 7 de Noviembre embarcará para Filipinas este distinguido militar, que es casi seguro substituirá en el Archipiélago al general Blanco. Sentimos por el general Polavieja, aun sabiéndole muy distante de nuestros ideales, gran respeto y consideración; fiamos mucho en sus dotes de mando, en las grandes energías que sabe desplegar en momentos supremos, y nuestro optimismo hace que presagiemos el éxito más completo para no lejanos dias.

Així parlavan del que avuy han titllat d' assesi, de reaccionari y d' amich dels frares.

Incensantlho s' hi guanya llavoras *La Perdida* forsas *perros chicos* perquè 'ls patrioters la compraban pera retallar aquests retrats y penjarlos al capsal del llit.

Y are dihent tot lo contrari també, segons ella, expolsa de las butxacas dels treballadors els cinch centims, que al fi y al cap son l' ideal d' aquesta gent *perdida*.

Y prou per are, fins que tornem a fer corre las xurriacas pera seguir ratllan la cara dels mercaders de la honra y de la conciencia dels obrers catalans.

Veurem si, per molt gruixuda que la tinguin, acabarém per marcalshi las senyals, pera que de tothom sian coneguts y ahillats com es de mereixe pels que d' un ideal ne fan un negoci, y de las qüestions mes trascendentals, com la de Montjuhich y la social ne fan banderola d'anunci pel seu establiment que per un etzar incompreensible, no está inscrit en el registre d' higiene.

XURRIACAS

¡ Desafios!

Hago de ello una cuestión personal.... Necesito una reparación.... Solo en el terreno del honor puede ventilarse.... Aquestas y altres exclamacions per l'estil — sempre proferidas en la hermosa lengua — llegim tots els dias en els diaris de *más ó menos circulación* d'aquest país; y aixó qu'estem al hivern, que si estessim en altre época de l'any no sabem a horas d'are lo que hauria succehit, perquè veraderament la fuga ha sigut tremenda, presidents de concells de ministres, ministres a secas, generals, diputats, concejals....

Tothom s'hi veu en cor (saben que a lo mes que s'exposan posantse en manegas de camisa.... es a una pulmonia, que ja es molt!) y está clar es fan viatjes expressos — *de ida y vuelta* — (diguin el general

El tarugo den Rach-Rach

— Barcelona, aquí 't presento un lladre de cami ral.
— Ah caram! y ab la careta republicana ningú ho hauria dit.

Bargés) y fins fiol hi ha que s'ha revelat contra'ls seus padrins fent un *lio* fenomenal!

En Soriano ha enviat padrins als seus padrins, per no estar d'acort ab l'acte per los padrins firmada..... tenim donchs que si aquesta vegada tampoch els darrers fallan ab arreglo á la voluntat del Senyor Soriano, altre cop padrins nous y aixís successivament fins á arribar á la solució per ell desitjada.

No fora més sencill y més curt, prescindir en absolut de tots aquests romansos que sols son una pamplina y anar dret al bulto?

Nosaltres aixís ho fariam.

Pero..... y el *Código del Honor*? ja s'el poden embolicar ab una fulla de col á n'els temps que correm, aixó era avans, quant la gent gastaba sabre per las festas, avuy n'hi ha prou ab la clau de l'escala.

Confessem que resulta altament ridícol, veure tot un senyor ministre, ab casaca y tot, fent punta á un sabre rovellat, ó netejant el canó d'una pistola ab pasta *Amor* total pera res, per fer exactament igual que qualsevol chulo d'estar per casa barato, ab sols la diferencia que aquests acaban los seus desafios ab unas *tintas* y l'altre ab un sopar de á duro, qüestió de preu!

Quant deixarán de fer el ridícol? quant serán una mica més seriosos y deixaran de banda aquestas moixigangas que no van en lloch?

Prenguin una miqueta de tila y en contes d'enfundarse ab si en tals ó quals conceptes hi pot haver qüestió personal, ó si lo que m'ha dit fulano no es un atach encobert, ó si fulano m'ha ofes en lo más *intimo*, enfundirse ab estudiar qüestions y problemas que de resoldres poden portar un be al país, y qu'a nel seu benestar atanyin; que ja fa més de vuit días que las Corts son obertas y..... com si tal cosa, á n'aquest pas la vida es un *soplu*..... y mentres aixó duri y no si posi remey nos enterrarán ab padrins y tot! encare que nosaltres per la nostra part hi farem tot lo que sabrem per *huir de la quema*!

F.

Als matons de «La Perdida»

Aquella gran neula republicana, aquell ex-curandero, conegut ab lo nom d'Ardid, aquell home tant conseqüent y tant democrata que ab quaranta duros al mes li tapaban la boca; quaranta duros que al acceptarlos ell els escatimava als pobres de Barcelona, nos ha sortit á *La Perdida*, claveguera ahont s'hi recullen totas las escu-riallas, els esguerrats en totas las carre-ras y els fracassats de tots los partits, fent

de pinxo y amenassant ab menjarse crusos á tots els catalanistas y demés elements que treballan per la llibertat de sa única patria sotmesa per avuy sota el jou inquisitorial de aquells que parlan com parla l'Ardid, si seguim cantant las veritats y posant á la picota á els farsants que com ell y els seus, mercadejan escandalosament ab la ignocencia y bona fe del nostre poble fent servir de tapadora á la República, de la qual se'n apartan totas las personas seriament republicanas y sensatas al veure la classe de pretendents que li surten.

Jo al llegir las bravacunas del *ex-joven médico* no vaig poguer menos que posarme á riure sens per aixó poguerme estar de dir entre dents — ¡Quina barra!

Y es que'm recordava del famós assait al colegi electoral de la plassa de Santa Agna. Allí's presentá'l valent Ardid capitaneant á quaranta set quizenaris y cent dinou trinxeraires, entre ells en Lerroux á n'el qui donavan guardia d'honor el Gitanet, el Nas Ratat, el Grabat y en Mitjacerilla, etc., etc., y tots plegats armats fins á las dents, els uns ab revólver, la majoria ab ganivets perque fá més *pessa* y fins algún ab sabre de policia, y tots plegats, (vaja que de pensarhi encare haig de tornar á riure) al veurers al devant sol-sament quatre joves catalanistas que'ls plantaren cara, es posaren á corre y qui correrá més qu'ells, no poguent lograr lo que's proposavan, aixó es, rompre la urna al crit de *viva la legalidad*.

Y com si aixó no fos prou, en la mateixa *Perdida* l'Maleta també fá'l valent... (per forsa ¡pobret! per alguna cosa el van llogar) sens recordarse del fart de bofetadas que li va regalar el redactor de un setmanari catalanista. Y tots son aixís aquets tremendos: reben, fugen y després á fer el valent. Ab alguna cosa ó altre han d'animar als que penosament confegeixen lo que ells escriuen.

Peró que'ls consti senyors tremendos de *La Perdida*, si lo que vos dihem vos fá enrabiare prengueu tila, y si la *paciencia* se os agota, millor, sigueu més homes, no sigueu més *tortosins*; més fets y no tantas paraulas; doneu la cara y vos probarém que á las vostras bravatas hi sabem respondre ab la dignitat d'home que té conciencia de lo que defensa, diferent de vosaltres qu'enganyeu al poble per vostre profit.

Y despreciant las vostras matonadas seguirem lluytant per Catalunya á la que vosaltres voldriau sempre esclava y seguirem posantvos á la vergonya pública sempre que convinga sense fer cas de vostres udols que sentits de lluny semblan de fera temible, y sentits de la vora resultan de gos petener.

FIBLÓ

De cân Solfas

Mes de tres mesos feya que'l piano de LA TRALLA estava en vaga, no sé si per solidaritat ab la gent de Mar ó ab els paletas ó ab tots els que fan vaga, quan tot de cop se'm presenta un individu de bona presencia que pregunta per mi.

Després de las salutacions de compliment me va fer entrega de dos quaderns molt ben encobertats y's retirá discretament pel fóro.

Pres de visible emoció'ls obro y lo primer que's presenta á mos ulls, es un escardot jumat que decora la coberta. Tractant-se d'escardots podia ferme mala espina, pero molt al revés d'aixó, tot just ho vaig desembolicar vaig sentirme bellament impresionat al sentir una delicada olor que's despenia dels quaderns de referencia.

Es clar, al véure'l meu posat, tots els companys de redacció se'm varen atausar creyent que havia rebut carta de la xicota, cosa que no'm succeheix molt sovint perque'ns estimém d'amagat y'l correu es molt xafarder, pero no era aixís. Se tractava de duas cansons catalanas originals del escardot, dich, de Na Carme Karr, sobre lletra de l'Apeles Mestres. «Non-non» s'anomena una, y «Las Aranyas» es el nom de l'altra.

— Que's sentin! — varen cridar tots els de LA TRALLA á l'hora. Y aquí va comensar la feyna de desempolsar el piano, obrirlo, falcarlo, aixugarlo de tots costats, posar espelmas en els canalobres, com en día de gran gala y..... no teniam manubri. No podriam sentir las cansons perque, si bé tots som molt filarmónichs, nos succeheix á tots que sense la maneta en el piano no sabem tocar mes que'l Noy de la Mare, ab un dit, y'l «No me mires, no me mates».

Com ho farem? Molt senzill. A la escala de la redacció hi viu una senyoreta molt aixerida y que te molts dits (20 entre peus y mans) y cap á casa seva en Comissió'ns varem dirigir tots.

Desseguida'ns varem entendre. Va venir, va tocar y va vencer. Oh, sí! Nos va deixar admirats, cor-presos y extasiats fins al punt de que tenint de pensar encare lo que posariam á LA TRALLA d'aquesta semana no atinavam en rés, á riscos de que sortís el número sense lletra ni ninots.

Tot aixó vol dir que las cansons de la Sra. Karr, son una filigrana que captiva y enamora y que nosaltres hem quedat molt agrahts de que pensés en LA TRALLA y'ns fés tan rich present.

Y are me'n adono que se'm acaba lo espay sense poguer dir tot lo que voldria y mereixen las hermosas cansons de la Sra. Karr, y sense haver parlat gens del notable concert que l'Orfeo Catalá'ns va donar el dissapte passat,

Perdonin abdós y no'm vulguin mal.

FÁ-SOL.

Diu *La Publicidad*, que ha rebut la mar de visitas de *cogerrilionarios* protestant de no sé quinas cosas que'ls hi varen fer els catalanistas el diumenge passat á la Plassa de la Universitat.

Escolta *Perdida*: ¿Qué no'n varen venir dos que al acte de passar una bandera catalana (no regionalista com tú anomenas á la bandera de la Patria), varen probar de xiular? No?

Donchs, búscals si'ls trobas y't dirán que encare no apuntava'l xiulet als seus llabis, se van sentir al demunt una má de bolets que'ls varen deixar tontos. Y no't creguis qu'erán molts á pegar: eran no més que dos, y molt joves; dos estudiants aixerits que sense alardejar de pinxos las varen mesurar ab una gracia que ni'l Maleta las ha rebut més ben encastadas.

En Soriano no s'entén de feyna. Tothom el desafia y ell per no ser menos que'ls altres ¿saben quina n'ha fet? Donchs ha desafiat als seus padrins mateixos.

¡Ché miá que te que veure!

Fins are may havia succehit una cosa tan *estupenda*, pro no se n'ha de fer cas, perque no tindrem la sort de que passi la cosa á *mayores*, per aixó mateix: perque quan es el moment, tots se senten ab ganas d'anar de *mayores* y no llega la sangre al río.

* *

Deya la *Publicidad* de diumenge:

«... pone de manifiesto la incultura de los semanarios que publican los regionalistas, clericales y explotadores, para difamar á los republicanos y á los obreros.

Por cierto que la serie de comisiones que nos han visitado para protestar de semejantes ultrajes anónimos, es un dato que viene á demostrar que la paciencia está á punto de agotarse, y que serán inútiles nuestros buenos consejos para evitar que ocurra lo que buscan los difamadores con su constancia en sus asquerosas campañas.»

A n'aquestas *comissions* (?) que diu la *Perdida*, que la van á trobar ja'ls hi pots dir tu mateixa que no's cansin, que may LA TRALLA, ha difamat á cap republicá ni á cap obrer.

Ben al revés d'aixó, vos ha clavet llenya á vosaltres perque ni sou republicans ni obrers. No sou republicans perque vos heu rifat mil cops de la república fentla servir de pantalla per las vostras fellonías, y no sou obrers perque á derrera d'ells, aneu logrant poguer viure ab la esqueña dreta y la panxa plena sense tenir de suar la minestra com els pobres treballadors que esploten.

Ah! y gracias pels bons consells que 'ls hi donas, y en paga are te'n donarem un á tú, en castellá pera que ho entenguis: Vete en cuenta con las agallas porque á lo mejor gemegarás. No somos valientes, pero estamos á las resultas, y por esto no nos hases miedo ni tú ni tus amigos. Donde las dan las toman, menos quando las toman y guillan sin volverse. Eh. Maleta?

* *

Un *meeting* republicà sense despotricaments contra'ls catalanistas sembla que no pot ser, oy? Donchs á Badalona se'n guardan com d'escaldarse y aixó que'ls catalanistas de Badalona fan molt pes en la opinió de la ciutat.

Podria ser que aixó succehis per aquest mateix motiu.

No fá gaires días que'ls republicans inauguraren una «Juventud Republicana» á n'aquella ciutat y no poguent menjar catalanista, puig sembla que ho tinguin prohibit quan parlan á Badalona, varen ferse un tip de Nozaleda que va arribar á embafar.

En cambi va parlar un tal Serrat, y en proba de lo imparcials que som publicuém lo que'n diu *La Publicidad*, perque's vegi que no som nosaltres els que ho arreglem:

Serrat.—Manifestó que era más importante hacer propaganda instructiva, que republicana, pues una vez tengamos la instrucción lo demás ya vendrá.

Dice que en el mundo siempre habrá dos clases de hombres, los que saben y los que no.»

Ja ho teniu entés he? Propaganda instructiva mes que republicana. *Siempre habrá dos clases de hombres: los que saben y los que no saben.* Per haver dit aixó mateix un diari catalanista, per poch qu'en Lerroux el fá ab estofat.

* *

La Esquella publica un dibuix que representa uns regidors regionalistas y al peu del mateix diu:

—Nosaltres no volém cap cárrech: volém ser ulls, ulls ¡tot ulls!

Sí, senyora, tots ulls, perque ab els amichs den Roca á n'el Municipi es precis vigilar molt prou molt.

¿Que aixó son suposicions infundadas? No senyors. Végin lo que ha vist el regidor catalanista senyor Carner fent ulls, y dignintme si no es are per are lo que més convé á la Casa Gran. Fer ulls, molts ulls. Y aixís encare! Hi han tantas cosas que per lo amagadas no's podrán veure!

* *

En "Nino"

.....Y arreharin que no sua.

— ¡Mireu que un home que aguanti las llaunas den Buxó n'ha de tenir de forsa!

En Maura ha tirat la capa al toro.

El toro ve a ser en aquest cas la *Arma-da Española* que tantas pelas nos cuesta.

No volèm aventurar opinions respecte aquestos assumptos, porque nosaltres no mes coneixem las *fazañas* dels marinos per mar. Are tractantse d'una lluyta per terra no es tan senzill pronosticar qui guanyará ni qui perdrá.

De totes maneres l'atlot Maura va resultant tot un home y no sería res d'estrany que 'ls Marins espanyols tinguessin de fer una retirada.

Llavoras si que quedarian no mes que bons pera'ls peixos.

* *

Ab tota formalitat cridém l'atenció dels obrers sobre 'l gran contingent de malalts tuberculosos que hi ha entre la classe obreira. Per tot arreu se preocupan de lluytar contra aquesta malura que tantas vidas de

jove sega, menos aquí, que 'ls obrers tenen altre feyna en pensar ab *Casas del Pueblo* y *Fraternitats* y *Teatros Libres* y demés *diversions* que 'ls hi fan gastar salut y quartos y un temps preciós que podrian invertir, ben dirigits, en fundar una gran Cooperativa pera instalar un Sanatori pera tísichs pobres.

Aquestas consideracions nos las inspira 'l folleto de propaganda que ve publicant l'ilustrat doctor En Agustí Bassols y Prim, titulat *Contra la tisis*.

Lo Dr. Bassols publica mensualment aquesta *Nota*, la qual enviará gratuïtament a tots els obrers que ho sollicitin de paraula ó per escrit dirigint la comunicació a la Plassa del Bonsuccés, n.º 3, ó al carrer de Casp, n.º 15, ó a la Redacció de LA TRALLA, carrer de la Diputació, n.º 262, baixos.

* *

La Publicidad deya que al cementiri de

Sarriá hi van assistir 30,000 personas. (Bola vá!)

La Tribuna ja ho rebaixa una miqueta dihent que sols hi anaren unas 2000 personas; pro vetaqui que 'ns compareix el *Noticiero* y encare ho rebaixa mes. Aquest diu que apenas arribavan a 500 personas.

En que quedem? nosaltres creyem n'obstant mes aviat lo que diu el *Noticiero* per *inconsutil* que sigui.

Aixó d'engreixar el porch la *Perdida* ho sab fer molt be y de desvirtuar la veritat també. M'agradan per embusteros.

A darrera hora 'ns dihen que *sense rectificar* aquella quantitat, la mateixa *Publicidad* en l'edició de l'endemà posava que eran tres mil 'ls republicans que hi van assistir.

¿Es que els hi va escapar per casualitat el *cero* de mes en la primera edició?

* *

Els republicans de Madrid, s'enten els unitaris, son tan neulas com els que pasturan per aquí.

Figurintse que van acordar que 'ls que s titulan *Republicans Federales*, no son tals republicans. Y saben perque? Donchs, porque *lo que se llama hoy en dia Republica Federal es un ataque soez a la integridad de la Patria*.

Ens en alegrem. Vaja, *buenas soezos!*

* *

El Rector de l'Universitat Sr. Rodriguez Mendez, va ser invitat per la Comissió organitzadora del Monument al Gran Doctor Robert, a assistir al acte de la inauguració habentho promés aixís, donchs com ell mateix diu en un B. L. M. *queria honrar la memoria del amigo y compañero*, pero..... vetoaqui que el pobre Sr. debía cambiar impresions ab els del *trust*, els que debían prohibirli que hi assistís ¡Pobre home! ha tingut de fer el paper ridícol de fer veure que estava malalt. A nosaltres ens conta que no ho estava y a n'ell també, porque fins l'hi consta que sabem que el van anar a buscar a casa seva y varen dir qu'era fora..... que es fora..... que está malalt..... planxa noy! La has *metido*, com de costum!

* *

Del safreig municipal ha desaparegut una granota, al que dongui rahó del seu paradero, s'el gratificará, las senyas son mortals fa *rach rach* y *enten* en l'assumpto del tarugo del passeig Colón.

De fora

De Sallent.

Vaja senyor Catllera, que ja'ns frissavam de veure't tant ensopit y que no apuntessis la banya. Feya ja aprop d'un mes que pel *crecut* número de sis vots, contant el teu y tot, fores nomenat segon tinent d'Alcalde y encare no havias donat senyals de vida a dintre la Casa Comunal. Devia ser que rumiavas la gran *vessada* que preparavas y que ab l'ajuda d'aquella famosa *mayoria* feta a cop de punys, has conseguit posarla a la práctica.

¿Que t'hi feyan nosa aquells dignes regidors que habitan en masias llunyanas y que are ab la «teva» reforma no podran assistir a las sessions ordinarias a no ser que vulguin plegar molt vespre?

Ay «pollo» Catllera ja pots esforcarte en dirnos que aquesta modificació en las horas de sessió, es deguda a qu'els obrers puguin vindre a escoltar-te. No'ns fassis riure venintnos ab aquest pretext tan gastat y passat de moda; et coneixem ja de dias no sols nosaltres sinó fins aquells conductors de ferro-carrils, que ab la cara de bon minyó, repetidas vegadas els hi endossavas bitllets de passatge ja caducats de fetxa.

¿Oy que si'ls mentats regidors fossin de la teva «cuadrilla» no t'en haurias recordat dels obrers, porque hi vinguessin ó deixessin de venirhi? Mira, infelís Catllera, tú qu'ets prou descarat y que tens un bon repertori d'actes que t'acreditan bastanta barra, no tens de recorre a n'aquestos ressorts polítics pera tancar las portas de la Casa Comunal a n'els regidors que t' fassin nosa. Els ho tens de dir ab més franquesa y sens gastarlos hi embuts. ¡Tu ray que la tens prou forrada! No t'ha de fer tornar vermell una cosa que la tens d'us corrent. El que pugui ferte nosa, sens contemplacions ni recels li dius textualment que no comparegui, ni's deixi veure

per la Casa Comunal, si no vol trovarse abordat per la *mayoria* sempre que intenti obrir els ulls y la boca. Si ho fas aixís ens agradarás; del contrari fentho com aquesta vegada, has posat en ridícol y desmèrit a la teva persona.

Claras, claras las cosas, que prou ne quedan encara de drosos per poguerlos entussiasmar y ferlos hi gracia.

FUET SALLENTI

Xistos vells

Un tranquil va entrar en una farmacia demanant que li preparaessin un remey per l'estómach:

—Y donchs que teniu? va dirli'l practicant.

—No ho sé pas: me sento una cosa aquí dintre que'm puja y'm baixa, y al cap de poch me torna a pujar y aixís successivament.

L'apotecari, després de reflexionar un xich:

—Escolteu, ja'm penso lo qu'és.

—Que!

—Aixó es que vos heu empassat un ascensor distretament.

PATORRONAS

* *

Un jove *currido*, jugador per més senyas, tot lo que toca ho trenca.

Cansat de perdre fiantse de la seva sort demana consell a un amich seu, devant de la taula de joch..

—Mira, no més me quedan deu duros, ¿ahont els posarias?

—A la butxaca.

X.

Concursos de LA TRALLA

Llista de «Couplets»

rebutos en aquesta Redacció

N.º 1. J. C. T. — N.º 2. Enrich del Carril. — N.º 3. R. A. R. — N.º 4. Xavier Aguilar. — N.º 5. E. Molins. — N.º 6. Joseph A. Viñas. — N.º 7. Rafel Morató. — N.º 8. Mendizabal Sabadell. — N.º 9. Lema: Simbol. — N.º 10. Camina. — N.º 11. Mátalas Callando. — N.º 12. Mari Alló. — N.º 13. Si m'atrapas 24. — N.º 14. Lema «Lerroux». — N.º 15. Pere Comas. — N.º 16. Ignasi Margall. — N.º 17. Tu sí y tu nó. — N.º 18. Francesch Turis. — N.º 19. Ganxet. — N.º 20. Superabit. — N.º 21. Grata pinyas. — N.º 22. Rach Rach. — N.º 23. A LA TRALLA. — N.º 24. Fins a morir. — N.º 25. Caragirada. — N.º 26. Madrid, Madrid... universal. — N.º 27. De la terra al poder. — N.º 28. Pep Pap. — N.º 29. Marieta Maca. — N.º 30. Buxó celestial. — N.º 31. Guerra als enemics de casa. — N.º 32. Joseph Vaynells. — N.º 33. Mico Viudo. — N.º 34. Lema: Rodas, Rodas. — N.º 35. T. V. S. — N.º 36. Lluís Vilarillas. — N.º 37. P. C. P.

Cartera de Comunicacions

J. B. del Comers. — Vosté'ns sembla que té condicions. Envihi alguna altra cosa.

J. S. D. — A lo que'm diu del seu primer treball dech contestarli que aquí no l'hem rebut ni'n sabem res. El seu «Selvatgisme Republica» no vá.

Un brevari. — Gracias per lo primer; lo segon no'ns va prou bé.

J. V. y P. — No'ns acaba d'agradar.

J. A. E. — Gracias y végil publicat.

Pi K. 999 de Sabadell. — ¡Está molt mal fet!

Fuet Sallenti. — Va en el present número.

E. X. — Li agraphim molt lo seu treball, pró la falta d'espai no'ns permet publicarlo.

LA TRALLA

SETMANARI SATÍRICH

SURT ELS DISSAPTES

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

(inclò els números extraordinaris)

Mitj any 2 pessetas
Un any 4 »

Tant per Barcelona com per tot Catalunya

Imp. Elzeviriana, Rambla Catalunya, 14; Barcelona